

Geen korting, maar ook geen indexatie

De overheid stelt steeds hogere eisen aan de financiële buffers van pensioenfondsen. Dat constateren PDN-voorzitter Atzo Nicolaï en plaatsvervangend voorzitter Ton de Boer als ze in dit jaarbericht terugkijken op het jaar 2013. Een gevolg daarvan is dat de kans op indexatie van de pensioenen en de pensioenopbouw ook kleiner wordt.

Nicolaï en De Boer zijn blij dat PDN in 2013 niet hoefde te korten. De belangrijkste cijfers uit het jaarverslag van PDN zijn op de binnenpagina's van dit jaarbericht in een overzicht weergegeven. Daaruit blijkt hoe de kerncijfers van een pensioenfonds de dekkingsgraad bepalen.

Uitgebreidere informatie over het wel en wee van het pensioenfonds in 2013 staat in het Jaarverslag. Het Jaarverslag is te vinden op de website van PDN. Een papieren exemplaar kan aangevraagd worden via de Pension Desk van PDN (045- 5788100).

Het bestuur van PDN beveelt het lezen van dit jaarbericht bij iedereen bijzonder aan. Het is belangrijk op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen bij het eigen pensioenfonds. Vooral in de huidige, voor pensioenfondsen spannende, tijd. Dit Jaarbericht helpt daarbij.

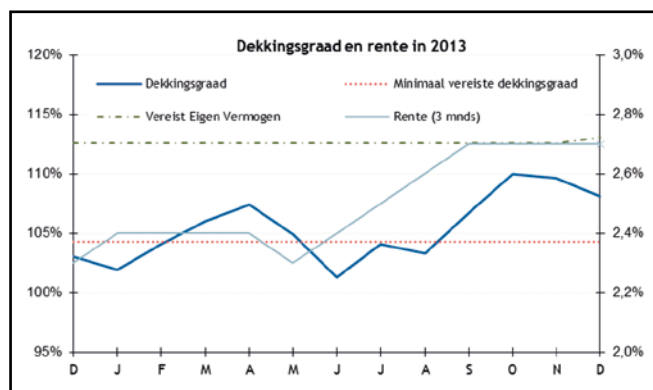
Contact

Bij vragen over uw pensioen kunt u terecht op de website: www.PDNpensioen.nl

of bij onze Pension Desk:
tel. 045 - 5788100

of e-mail: info.PDN@dsm.com

Dekkingsgraad en rente in 2013

De dekkingsgraad bedroeg eind 2013, 108,1%. Met die dekkingsgraad voldeed PDN ruimschoots aan de eisen van De Nederlandsche Bank (DNB) waardoor voorkomen kon worden dat er gekort moest worden. Volgens de eisen die in het zogenoemde 'korte termijn herstelplan' staan, moest de dekkingsgraad aan het einde van 2013 104,3 % bedragen.

De dekkingsgraad is een belangrijke maatstaf voor de financiële situatie bij pensioenfondsen. Hij geeft aan in hoeverre het pensioenvermogen op een bepaald moment toereikend is om te voldoen aan de toekomstige pensioenverplichtingen.

Gedurende het jaar 2013 liet de dekkingsgraad een wisselend verloop zien, dat in het begin van het jaar schommelde rond het niveau van de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,3%. Daarmee was vooral gedurende de eerste maanden van 2013 de kans op aankondiging van een korting van de pensioenen en pensioenaanspraken aanwezig. Tegen het einde van het jaar steeg de dekkingsgraad mede door een stijging van de rente waarmee het pensioenfonds zijn verplichtingen moet berekenen.

Overheid eist steeds hogere financiële reserves van pensioenfondsen

”Kans op indexatie wordt kleiner”

”Het was alweer een spannend jaar, het jaar 2013”, zegt Atzo Nicolaï, de voorzitter van PDN. ”Belangrijk was dat aan het einde van het jaar de dekkingsgraad zo hoog was dat we niet hoefden te korten op de pensioenen van gepensioneerden en de pensioenopbouw van actieve deelnemers en slapers. Het gevaar te moeten korten heeft ons het hele jaar bezig gehouden. Het jaar 2013 was ook het jaar dat er een eind kwam aan het korte-termijn-herstelplan dat PDN in 2009 had moeten opstellen om de dekkingsgraad weer boven het percentage van 104,3 te krijgen. Terugkijkend is het fijn dat het goed gegaan is. Het had natuurlijk nog mooier kunnen zijn als we de pensioenen en de pensioenopbouw ook nog hadden kunnen indexeren, maar daar was de dekkingsgraad nog niet hoog genoeg voor.”

Ton de Boer (links)
en Atzo Nicolaï

Dat die dekkingsgraad toch nog niet hoog genoeg was om ook te indexeren, lag onder meer aan de rendementen die het pensioenfonds maakte op zijn beleggingen. Uit dat rendement moet de indexatie worden betaald.

Rendement

Plaatsvervangend voorzitter van PDN, Ton de Boer, legt uit hoe het in 2013 gesteld was met die rendementen op de beleggingen. ”Die rendementen lieten eigenlijk een dubbel gezicht zien. Enerzijds leverden de aandelen goede rendementen op. Anderzijds moest er, ten koste van het rendement, veel geld naar het afdekken van de renterisico's die het pensioenfonds loopt. Uiteindelijk was het rendement op de beleggingen 2,7%. Dat had ongeveer 7% meer kunnen zijn als we de renterisico's niet hadden afgedekt. Toch hebben we achteraf geen spijt van die afdekking. Zonder die afdekking loop je een erg groot risico als de rente daalt. Bij een dalende rente stijgen de verplichtingen van het fonds en daalt de dekkingsgraad.”

Om de dekkingsgraad zo hoog mogelijk te houden, kijkt het bestuur van PDN ook kritisch naar de kosten die gemaakt worden voor het beleggen van het vermogen en de uitvoering van de pensioenen. De Boer zegt daarover: ”In 2013 is daarvoor door PDN een vergelijkend onderzoek gehouden onder een aantal andere ondernemingspensioenfondsen. Het bleek dat bij PDN de kosten voor vermogensbeheer lager zijn dan bij andere fondsen. De kosten voor de uitvoering van de pensioenen liggen gelijk met die van vergelijkbare fondsen.”

Indexatie-achterstand

Dat er in 2013 en ook in 2014 niet geïndexeerd kon worden, vinden Nicolaï en De Boer bijzonder vervelend. ”Zeker ook voor de gepensioneerden”, benadrukt Nicolaï. De achterstand voor veel gepensioneerden is inmiddels opgelopen tot 10,3%. Voor de actieve deelnemers is dat percentage 4,0%. Het bestuur van PDN is overigens van mening dat het verschil in achterstand tussen de actieve deelnemers en pensioen-

gerechtigden niet verder mag toenemen. De Boer wijst erop dat het verschil in achterstand tussen actieve deelnemers en gepensioneerden in het afgelopen jaar niet verder is opgelopen.

”We proberen de ambitie om te indexeren zoveel mogelijk na te komen. Dat kunnen we niet meer waarmaken”, constateert De Boer. ”We houden bij indexatie al rekening met hogere dan de nu wettelijk voorgeschreven buffers. Maar de regering gaat in de toekomst nog hogere financiële buffers eisen en dat maakt de kans op indexatie in de toekomst kleiner.”

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

Het bestuur van PDN heeft in 2013 nadrukkelijk gekeken waarin de beleggingen van de pensioengelden zouden mogen plaatsvinden. Dat heeft geleid tot een aanscherping van het beleid rond Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB). Bij zijn beleggingen hanteert het fonds sinds dit jaar de door de Verenigde Naties opgestelde Tien principes van het 'Global Compact Framework'. ”Op die manier sluiten we nog beter aan bij de opvattingen die het fonds heeft over duurzaamheid”, zegt Nicolaï. ”Daarbij kun je denken aan zaken als milieu, sociale aspecten en goed ondernemingsbestuur. De keuze voor het Global Compact Framework heeft tot gevolg gehad dat PDN in een aantal bedrijven niet meer belegt. Waarin het fonds belegt, is terug te vinden op de website van PDN.”

Terugkijkend naar het jaar 2013 wijst Nicolaï op het in het najaar gehouden risicobereidheidsonderzoek. ”De uitkomsten van dat onderzoek passen goed bij het beleid dat het fonds al voert. Daar ben ik blij om. Eerdere onderzoeken hadden dat ook al min of meer aangetoond, maar het is goed dat je steeds bevestigd krijgt dat je beleid correspondeert met hetgeen de deelnemers vinden.”

Uit de resultaten van het onderzoek bleek onder meer dat er in zekere mate solidariteit is tussen de verschillende groepen binnen het pensioenfonds. Dat is voor het bestuur een belangrijk gegeven.

Bijvoorbeeld als het beleggingsbeleid bepaald moet worden. Ook van belang is dat het onderzoek liet zien dat zowel actieve deelnemers als gepensioneerden aangeven dat ze een korting liever uitgesmeerd zien over een langere periode, dan een grote korting in één keer. ”Dat is en was ook al de lijn van het bestuur”, bevestigt De Boer.

Maatregelen regering

De regering legt pensioenfondsen de komende tijd weer allerlei nieuwe regels op. Het bestuur van PDN heeft zich daar de afgelopen tijd al intensief op voorbereid. Zo wordt de jaarlijkse pensioenopbouw van actieve deelnemers iets kleiner. Omdat werknemers in de toekomst langer gaan werken en dus ook iets langer pensioen opbouwen, wordt die maatregel weer gedeeltelijk gecompenseerd. Dat is de redenering van de regering.

Een andere maatregel van de regering treft de werknemers met een salaris van meer dan een ton. Zij kunnen over het salaris boven die ton niet meer fiscaalvriendelijk pensioen opbouwen. Het pensioenfonds bekijkt nu samen met de werkgever of er een extra spaarregeling kan komen voor deze groep. Er zou dan gespaard moeten worden van het nettosalaris. Over het zo opgebouwde pensioen hoeft dan na pensionering geen belasting betaald te worden. ”Met een eigen spaarregeling kan PDN wellicht goedkoper zijn dan een regeling via een commerciële verzekeraar. Het fonds hoeft immers geen winst te maken”, redeneert Nicolaï.

Bestuursvorm

Op 1 juli 2014 moet de Wet versterking bestuur pensioenfondsen geïmplementeerd zijn. Die wet heeft ook gevolgen voor het bestuur van PDN. Vooralsnog blijft het bestuursmodel van PDN gehandhaafd. Het bestuur wordt gevormd uit gekozen bestuurders uit drie geledingen; de werkgever, de werknemers en de gepensioneerden. De verhoudingen in het bestuur veranderen wél iets, omdat de gepensioneerden nog maar voor maximaal 25% vertegenwoordigd mogen zijn. Bij PDN was dat nog 33%. Ook wordt de positie van het College van Toezicht versterkt en wordt dit college onafhankelijker.

Nicolaï geeft aan dat PDN op den duur mogelijk voor een andere bestuursvorm kan kiezen. ”We zullen de komende anderhalf jaar de mogelijkheid onderzoeken van een professioneel bestuur. Het werk is de laatste tijd zwaarder geworden en eist meer kennis. Het fonds vraagt nu veel van zijn bestuurders wat betreft tijd en deskundigheid.”

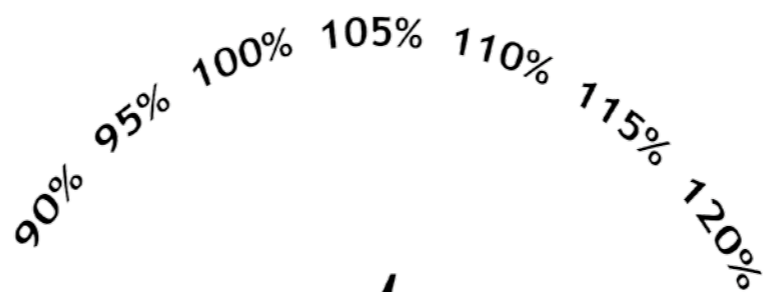
Dat actieve deelnemers en pensioengerechtigden in het risico-bereidheidsonderzoek aangeven dat ze, ondanks de vele ontwikkelingen op pensioengebied, een meer dan gemiddeld vertrouwen houden in het pensioenfonds van DSM, is van groot belang. ”Daar zijn we blij mee. We werken eraan om dat vertrouwen niet te beschamen. Daar willen we op afgerekend worden”, zegt Nicolaï.

Pensioenverplichtingen PDN eind 2012 (in € milj.)	5.331
Veranderingen in deze verplichtingen gedurende 2013:	
Uitkeringen aan pensioengerechtigden	- 234
Nieuwe pensioenaanspraken die deelnemers in 2013 hebben opgebouwd	+ 85
Daling van de verplichtingen door hogere rente	- 124
Overig	+ 29
	<hr/>
Verplichtingen van het fonds eind 2013	5.087
Verplichtingen voor risico deelnemer (PPS/ VPS)	+ 281
Totaal verplichtingen	5.368

Stijgende rente - lagere verplichtingen
 Als de rente waarmee het pensioenfonds zijn verplichtingen moet berekenen stijgt, dan dalen de pensioenverplichtingen.

Beleggingsrendementen in 2013	
Onroerend goed	+ 4,3 %
Vastrentende waarden	- 2,2 %
Aandelen	+ 15,9 %
Alternatieve beleggingen	- 0,6 %
Totaal beleggingsrendement	+ 2,7 %
Totaal belegd vermogen eind 2012 (in € milj.) 5.492	
Wijzigingen in belegd vermogen gedurende 2013:	
Pensioenuitkeringen	- 234
Ontvangen Pensioenpremies	+ 98
Beleggingsopbrengsten	+ 149
Uitvoeringskosten	- 7
	<hr/>
Totaal belegd vermogen (risico fonds)	5.498
PPS en VPS gelden (risico deelnemer)	+ 281
Totaal belegd vermogen eind 2013	5.779

Aantal deelnemers eind 2013	
Actieve deelnemers	7.214
Gepensioneerden	14.917
Slapers en overigen	8.634

Dekkingsgraad 108,1%

Gelden voor **risico van deelnemer** (PPS en VPS)
 Het pensioenfonds draagt het risico voor de beleggingen die gedaan worden met de pensioengelden. Gelden voor de PPS en VPS belegt het fonds weliswaar voor de deelnemers, maar de risico's voor die gelden dragen de deelnemers zelf. Die bedragen worden dan ook niet meegerekend bij het bepalen van de dekkingsgraad van het pensioenfonds. Immers, de dekkingsgraad laat zien hoe het vermogen van het fonds in verhouding staat tot de verplichtingen die voor risico van het fonds zijn.

Pensioenverplichtingen van het fonds € 5.087 miljoen.

Belegd vermogen van het pensioenfonds € 5.498 miljoen

College van Belanghebbenden (CvB)

Het CvB heeft in 2013 geen andere samenstelling gekregen. Wel zijn er wijzigingen vanaf 2014. Zo is J.W. Dijkmeester vervangen door R. Mesters. Vanaf 1 januari 2014 is er een vacature ontstaan door het vertrek van E. Dormans. Deze vacature was bij het verschijnen van dit jaarbericht nog niet ingevuld.

De samenstelling van het CvB zag er in 2013 als volgt uit:

J. Barendse (voorzitter), H. Breiner-Bosma en F. de Kok zijn gekozen uit en door de pensioengerechtigden. J. Dijkmeester (plv. voorzitter), E. Dormans en K. Sonnenschein zijn de drie werkgeversleden. Namens de werknemers hebben E. Gryson, H. Lukkezen en N. Griffioen zitting in het CvB.

Het CvB beoordeelt het handelen van het bestuur. Het college kijkt daarbij naar besluiten die het bestuur heeft genomen. Ook kijkt het CvB of het bestuur in zijn beleid op een evenwichtige manier de belangen van de verschillende doelgroepen binnen PDN heeft afgewogen.

In 2013 heeft het CvB nadrukkelijk gekeken naar het financieel beleid, de communicatie en de governance. Omdat de wetgeving rond het nieuw pensioencontract later tot stand kwam dan verwacht, kwam er in 2013 geen nieuw pensioencontract waarover het CvB een oordeel kon geven. Wat betreft de website van PDN vindt het CvB dat er verbeteringen mogelijk zijn op het punt van toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid. Het CvB is van oordeel dat het bestuur zorgvuldig heeft gehandeld om te komen tot een geschikt en passend bestuursmodel (governance).

Het CvB betreurt, evenals vorig jaar, dat de pensioenambitie om de pensioenen en de pensioenopbouw te indexeren niet gerealiseerd kon worden. Het CvB benadrukt dat het verschil in achterstand in indexatie tussen enerzijds actieven en anderzijds gepensioneerden groot is.

(De volledige tekst van het oordeel van het CvB en de reactie daarop van het bestuur is te vinden in het jaarverslag dat op de website van PDN staat)

Het College van Toezicht (CvT)

Het CvT houdt toezicht op het bestuur van PDN en beoordeelt het functioneren van het bestuur en de processen die het bestuur gebruikt. Het CvT bestaat uit drie onafhankelijke leden. In 2013 waren dat J. Maassen (voorzitter), W. de Jong en W. Moerman.

Van links naar rechts: W. Moerman, W. de Jong, J. Maassen

Het CvT oordeelt dat de aansturing van het bestuur van PDN professioneel is en er sprake is van een zorgvuldige en goed afgewogen besluitvorming. Ook vindt het CvT dat het bestuur goed inspeelt op de ontwikkelingen en veranderingen in de pensioenwereld. Het CvT vindt het teleurstellend dat de ambitie om de diverse belanghebbenden een welvaartsvast of waardevast pensioen te bieden ook in 2013 onvoldoende is waargemaakt.

(De volledige tekst van het oordeel van het CvT en de reactie daarop van het bestuur is te vinden in het jaarverslag dat op de website van PDN staat)

Bestuur van PDN

Van links naar rechts: T. de Boer, J. Fransen van de Putte, R. Pikaart, J. van Engelen, M. Ubachs, A. Nicolai, M. van Heeswijk, G.J. Nieboer, P. Rennen, B. Muijs

De samenstelling van het bestuur zag er in 2013 als volgt uit:

Benoemd op voordracht van DSM Nederland B.V.:

A. Nicolai (voorzitter)
G.J. Nieboer
R. Pikaart
M. Van Heeswijk-Kuster

Benoemd op voordracht van de Centrale OR DSM Nederland B.V.:

T. de Boer (plaatsvervangend voorzitter)
B. Muijs
P. Rennen

Benoemd na verkiezing uit en door de Pensioengerechtigden:

J. van Engelen
J. Fransen van de Putte
M. Ubachs

Het bestuur van PDN heeft met belangstelling kennis genomen van de oordelen van het CvT en het CvB en de daarbij geconstateerde bevindingen en aanbevelingen. Een aantal bevindingen en aanbevelingen zal in 2014 leiden tot acties van het bestuur.

(De complete reactie van het bestuur op de beide oordelen is te vinden in het jaarverslag 2013 op de website van PDN)

'Mijn pensioen' (pensioenplanner) vernieuwd

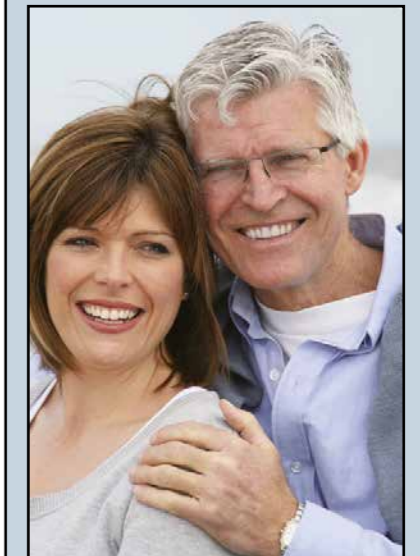
Er is een nieuwe versie van Mijn Pensioen (pensioenplanner) beschikbaar op de website van PDN.

De pensioengegevens zijn aangepast aan de nieuwe peildatum van 31 december 2013.

Nieuw is ook dat het mogelijk wordt om deeltijd(pre)pensioenen te berekenen.

De planner is verder uitgebreid met informatie over de pensioenrisico's. Zo wordt aan de hand van het eigen pensioen getoond wat het gevolg kan zijn als het pensioenfonds de pensioenaanspraken bij inflatie meer of minder indexeert (toeslagverlening).

De keuzemogelijkheden in de planner zijn ongewijzigd gebleven. Zo blijft het bijvoorbeeld mogelijk om door middel van de zogenoemde 'hoog/laag constructie' het eigen AOW-gat of dat van een partner te vullen.

Risicobereidheidsonderzoek

In 2013 heeft het Bureau Zegwaart in opdracht van het pensioenfonds onderzocht hoe de risicobereidheid van de deelnemers en gepensioneerden van PDN is. Hoe denken zij over het pensioenfonds en de manier waarop het fonds de pensioengelden zou moeten beleggen. Daarbij ging het vooral om de risico's die daarbij genomen zouden mogen worden.

De meeste actieve deelnemers en gepensioneerden van PDN:

- hebben een sterkere band met en meer vertrouwen in PDN dan bij andere ondernemingspensioenfondsen het geval is.
- begrijpen dat PDN in aandelen moet beleggen en accepteren de risico's die daarmee samenhangen.
- kiezen vaker dan deelnemers van andere fondsen voor een regeling met meer risico, omdat zij indexatie belangrijk vinden en daar meer risico voor over hebben. De risicobereidheid bij PDN is groter dan bij de meeste andere pensioenfondsen.
- accepteren beperkte schokken die het gevolg zijn van beleggen, maar vinden het wel belangrijk dat er een vaste bodem onder hun pensioen ligt. Men wil straks niet met lege handen komen te staan. Slechts een kleine minderheid kiest voor weinig risico en ziet meer in sparen dan in beleggen voor pensioen.
- weten niet dat gepensioneerden gemiddeld aan pensioen drie tot vier keer ontvangen van wat zij en de werkgever samen in de loop van de tijd aan pensioenpremies hebben ingelegd.
- onderschrijven breed het principe van solidariteit tussen de verschillende groepen binnen het pensioenfonds.
- hebben waardering voor de communicatie van PDN en zijn tevreden over de toegankelijkheid van PDN bij vragen over hun pensioen.

En tenslotte: gepensioneerden kiezen eerder voor een grotere kans op kleine financiële schokken dan op een forse ingreep (pensioenverlaging).

De uitkomsten van het onderzoek zijn ook gedeeld met de sociale partners, die de komende tijd beslissingen moeten nemen over de pensioenen, zodat zij rekening kunnen houden met wat er leeft bij deelnemers en gepensioneerden van PDN.

Disclaimer

De in dit jaarbericht verstrekte informatie van stichting Pensioenfonds DSM Nederland, gevestigd te Heerlen (het pensioenfonds) is van algemene aard, uitsluitend indicatief en aan wijzigingen onderhevig. De vermelde gegevens zijn uitsluitend bedoeld om de deelnemers algemene informatie te verschaffen. De gegeven informatie wordt verondersteld betrouwbaar te zijn, echter het gebruik van de informatie geschiedt geheel voor risico van de gebruiker. Noch de uitvoerder (zijnde DSM Pension Services BV), noch het pensioenfonds aanvaardt enige aansprakelijkheid voor schade als gevolg van onjuistheden of onvolkomenheden in de informatie, of voor schade ontstaan in verband met het gebruiken, het afgaan op of verspreiden van informatie. Rechten kunnen uitsluitend worden ontleend aan het voor de deelnemer geldende pensioenreglement.

Colofon

Productie + tekst: DSM Pension Services
Vormgeving + druk: PPM Event & Media Support. www.ppm-events.nl
Foto's: Annemiek Mommers e.a.

PDN Post-digitaal

Nieuw in 'Mijn pensioen' op de website is sinds kort dat alle deelnemers de keuze kunnen maken om de post van PDN, die ze nu op papier ontvangen, digitaal te ontvangen.

Dit wordt 'PDN Post-digitaal' genoemd. Daarvoor is in 'Mijn pensioen' een persoonlijke, beveiligde en afgeschermd postbus ingericht, met de naam 'Mijn documenten'. In deze postbus, worden de documenten zoals brieven en UPO's, geplaatst. Uitzondering hierop is correspondentie waarbij formulieren ingevuld of ondertekend moeten worden. Als er een nieuw document toegevoegd wordt aan 'Mijn documenten' ontvangt de deelnemer een e-mail-bericht.

Door gebruik te maken van 'PDN Post-digitaal' heeft de deelnemer op elk moment de beschikking over zijn (persoonlijke) documenten. Bovendien is digitaal communiceren milieuvriendelijker dan communiceren op papier en bespaart kosten die ten goede komen aan de pensioenen. Na een keuze voor digitale communicatie krijgt de deelnemer geen fysieke post meer.

Ook pensioengerechtigden en gewezen deelnemers (slapers) die tot nu toe geen toegang hadden tot 'Mijn pensioen' krijgen toegang en kunnen kiezen voor PDN Post-digitaal. Inloggen in 'Mijn pensioen' is mogelijk via DigiD.